

RAKENNUSTIETO

Ihmisoikeudet rakennusalalla – huolellisuusvelvoite

RT 103923 Työvoiman hyväksikäytön torjunta rakennusalalla

Aamukahvi 14.8.2026 Heli Niemi

Ohjekortin laatinut toimikunta TK 470 Työvoiman hyväksikäytön torjunta

Käsikirjoittajat:

Anni Lietonen (HEUNI)

Ville Wartiovaara (Rakennusteollisuus RT)

Toimikunnan kokoonpano:

Toni Malmström, Rakennusliitto ry, puheenjohtaja

Börje Lindeman, EKE Rakennus oy

Diana Råman, Rakennusteollisuus ry

Hanne-Emilia Lempinen, Hartela Etelä-Suomi oy

Juho Kess, Rakli ry

Jussi Sakari, YIT

Merja Rukko, Helsingin kaupunki, asuntotuotanto

Heli Niemi, Rakennustieto oy, sihteeri

Tommi Pihlajamäki, Rakennustieto oy, sihteeri

Alkuperäinen julkaisuaika on lokakuu 2024.

Ohjekorttia on päivitetty joulukuussa 2025. (Rakennusliiton ilmoituskanava, Rakennusalan TES 2025-2028) julkaistavaksi Anni Lietosen (HEUNI) päivitysehdotuksen pohjalta joulukuussa 2025.

Rakennustietosäätiö RTS:n päätoimikunta PT12

Rakennussuunnittelu on hyväksynyt ohjekortin päivitykset.

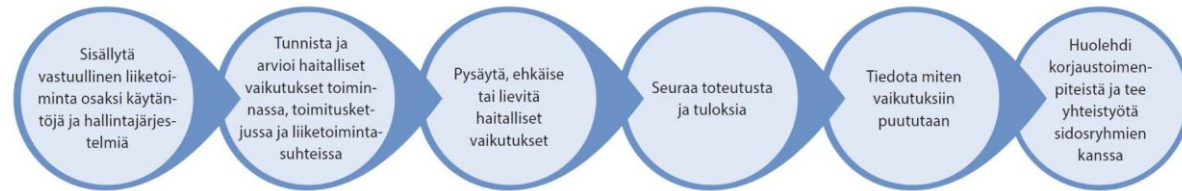
RT 103923 Työvoiman hyväksikäytön torjunta rakennusalalla -ohjekortti

Kuvaa huolellisuusvelvoitteen mukaisen toimintamallin ja kertoo tilaajaa velvoittavat lait

Kertoo miten työvoiman hyväksikäyttöä vai ehkäistä ja tunnistaa projektin eri vaiheissa (yleistä)

Auttaa työvoiman hyväksikäytön tunnistamisessa

Kertoo mitä tulee tehdä jos epäilykset heräävät ja korjaavat toimenpiteet

- ohjekortti kertoo konkreettisesti mitä sopimukseen olisi hyvä kirjata
- muistilistat eri työvaiheisiin ja sopimuksen teon tueksi (mm. vuokratyötä käyttävät yritykset, lähettävän yrityksen velvoitteet)
- mitä asioita sopimuksista ja dokumentaatiosta tulisi tunnistaa

- mitä asioita sopimuksista ja dokumentaatiosta tulisi tunnistaa ja tarkastaa (perehdytys)
- tilaajatahon tarkastukset työmaalla
- kysymyksiä työntekijälle ja urakoitsijalle
- tunnistamalla tunnusmerkkejä työntekijän työarjesta ja vuorovaikutuksesta

- ilmoituskanavat
- toimintaohjeet

Sisällysluettelo

SISÄLLYSLUETTELO

- 1 JOHDANTO
- 2 KÄSITTEITÄ
- 3 LAINSÄÄDÄNTÖ
 - 3.1 Tilaajan selvitysvelvollisuus ja laki työntekijöiden lähettämisestä
 - 3.2 Ulkomaalaisen työntekijän työnteko-oikeuden tarkastaminen
 - 3.3 Yritysvastuusäätely
- 4 ENNALTAEHKÄISEVIÄ TOIMENPITEITÄ TYÖN TILAAJILLE
 - 4.1 Eettiset linjaukset ja vastuullisuusperiaatteet
 - 4.2 Työn ketjuttamiseen liittyvä riskienhallinta
 - 4.3 Urakkaketjun työntekijöiden palkka- ja työaikatietojen toimittaminen sopimalla
 - 4.4 Huomioita perehdytyksestä

- 5 VALVONTA JA TYÖMAATARKASTUKSET
 - 5.1 Tilaaja-asemassa olevien tahojen ja pääurakoitsijoiden tarkastuskäynnit työmaalla
 - 5.2 Kuvallinen henkilötunniste ja sähköinen kulunvalvonta
 - 5.3 Pakko- tai valekevytyrittäjyyden tunnistaminen rakennustyömailla
- 6 MILLOIN EPÄILYSTEN TYÖPERÄISESTÄ HYVÄKSIKÄYTÖSTÄ PITÄISI HERÄTÄ?
 - 6.1 Työperäisen hyväksikäytön tunnusmerkit
- 7 KORJAAVAT TOIMENPITEET
KIRJALLISUUS

Kiitos!

Heli Niemi

heli.niemi@rakennustieto.fi